

ПРОЕКТ

Мотиви

Към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ограничаване изменението на климата

Действащият Закон за ограничаване изменението на климата е приет през март 2014 г., като основната цел на закона е да даде обща правна регламентация на обществените отношения, свързани с изменението на климата.

Причините, които налагат изменението на закона са свързани с динамиката на международните преговори по климата след приемането на Споразумението от Париж през 2015 г. и промените в европейското законодателство във връзка с новите правила за действие на четвъртата фаза на Европейската схема за търговия с емисии (2021 – 2030 г.) В проекта на закон са въведени изменения и допълнения, свързани с транспонирането на Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоефективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции.

Целта на законопроекта е засилване на разходоефективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции.

С новите разпоредби се въвеждат редът и начинът за функциониране на Европейската схема за търговия с емисии в България във връзка с увеличаване на линейния коефициент за намаление на общото количество квоти в ЕС – „таван“, от прилагания към момента 1.74 % на 2.2 % от 2021 г. нататък. Това води до по-голям годишен темп на намаление на общото количество квоти, което цели общо намаление на емисиите от всички сектори в Европейската схема за търговия с емисии, с 43 % до 2030 г.

Новите разпоредби регламентират новия новия Фонд за модернизация, в който постъпват приходите от 2% общото количество квоти в ЕС и в който България има запазен дял от 5,84 % от средствата.

Включени са нови възможности за използване на приходите от търгове - финансови мерки за компенсация на непреките разходи на индустрията, които се появяват в резултат от прехвърлянето на разходи за квоти в цената на електроенергията, финансиране на дейности по климата в трети уязвими страни, насърчаване на технологии за преминаване към нисковъглеродна икономика.

Безплатното разпределение на квоти за индустрията се запазва. Въпреки това трите основни аспекта, предопределящи го - показатели за специфични емисии, класификация на секторите и нива на активност – са ревизирани.

Заложено е по-често съгласуване на разпределението на безплатните квоти към действителното ниво на активност на инсталациите, което ще гарантира, че подкрепа се оказва на предприятията и секторите, в които се реализира растеж.

Списъкът със секторите под риск от изтичане на въглерод се съкращава (с оставащи около 50 на брой сектора), като най-заstraшените от изтичане на въглерод от тях ще

получат 100 % безплатни квоти, докато тези, които могат да прехвърлят значителна част от разходите за квотите в цената на продукта - 30 %.

Предвижда се за резерва за нови участници в Европейската схема за търговия с емисии и за значителни повишения на производството на вече включените в схемата инсталации да бъде предоставено остатъчното количество от неразпределените безплатно квоти от третата фаза (2013-2020 г.), в очакван размер до 400 млн. квоти, както и 250 млн. квоти от Резерва за пазарна стабилност. Той ще бъде допълван с квоти, останали неизползвани поради закриването на инсталации или поради значителни промени в производството в периода от 2021 г. нататък.

Действащите в периода 2013-2020 правила относно Безплатно предоставяне на квоти за модернизация на енергийния сектор (дерогацията за енергийния сектор), която към момента България прилага, се оптимизират. Количеството безплатни квоти са ограничени до 40% от разпределените на ДЧ тръжни квоти, които ще се използват на равни части в съответните години в периода 2021-2030 г., като дерогацията е опционална за държави членки с БВП под 60% от средния за ЕС на глава от населението, в т.ч. и България. Ще бъде прилагана състезателна процедура по наддаване - за проекти над 12,5 млн. евро, които ще се оповестяват публично. За проекти с по-ниска стойност се предвиждат изключения и по-облекчен режим. Важни са спазването на принципите на прозрачност и отчетност при залагането на критерии и подбора на проекти за финансиране при малки проекти, като списъкът с инвестиционни намерения от страна на ДЧ, които имат право и възнамеряват да прилагат дерогацията, се предоставя на ЕК не по-късно от 30 юни 2019 г.

По отношение на непреките разходи, които се появяват в резултат от прехвърлянето на разходи за намаляване на емисиите в цената на електроенергията, в предложението се предвижда на доброволен принцип държавите членки да предоставят компенсация в съответствие с правилата за държавна помощ, като за тази цел следва да се използват приходи от тръжната продажба на квоти.

За да се избегне ненужна административна тежест се въвежда възможността да се изключват от обхвата на СТЕ на ЕС инсталациите, които отделят под 2 500 тона еквивалент на въглероден диоксид.

Прилагането на новата правна уредба, съдържаща се в предвидените изменения **не изисква допълнителни финансови средства.**

С прилагането на новите разпоредби се очаква постигане на следните резултати: изпълнение на задълженията на Република България по Парижкото споразумение, хармонизиране на вътрешното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 година, оптимизиране на разходите за намаляване на емисиите на парникови газове и насърчаване на инвестициите в проекти и технологии за намаляването на емисиите на парникови газове, облекчаване на административната тежест за бизнеса.